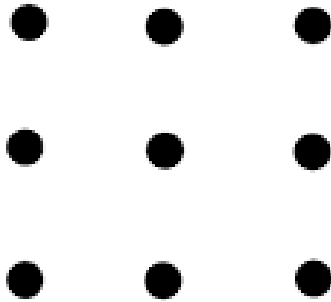

Geloven *outside the box*

1 Samuël 17:1-11 en 26-50

Ds. Ilonka Terlouw | Bevestiging ambtsdragers | 28 mei 2017, Tollebeek

1. Outside the box-denken

Op de beamer en op de voorkant van de liturgie ziet u 9 zwarte stippen.

De opdracht luidt:

Verbindt deze stippen met elkaar
door 4 rechte lijnen te trekken,
zonder je pen van het papier te halen.

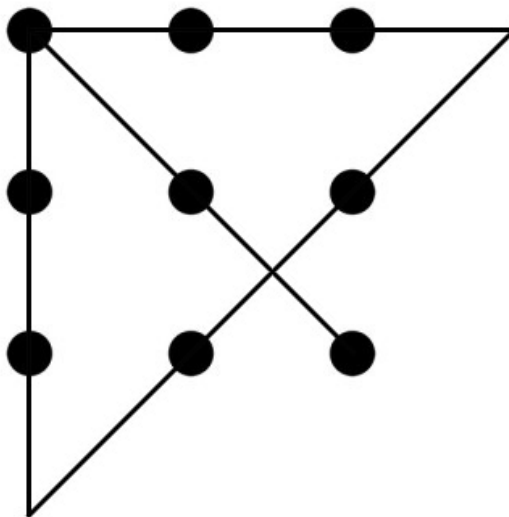
Dus: je moet de stippen met elkaar verbinden, door 4 rechte lijnen te trekken – 4 – en je mag je pen (denkbeeldig dan) niet van het eveneens denkbeeldige papier halen.

Zijn jullie er al uit?

...

Het lijkt zo'n makkelijke opdracht. Maar dan ga je aan de gang, en dan lijkt je al snel op een onoverkomelijk probleem te stuiten: je komt er niet uit met maar 4 lijnen. Je houdt hoe dan ook 1 stip over!

Dit raadseltjes vormt de oorsprong van de uitdrukking 'Outside the box'-denken. Je kan deze 9 stippen namelijk alleen met elkaar vinden als je 'buiten' de denkbeeldige kaders van het vierkant 'om' denkt. De enige oplossing voor dit raadsel, is om het vierkant dat je ziet los te laten en een lijn te trekken die buiten dat vierkant doorloopt. Kijkt u maar mee.

'Outside the box'-denken betekent een plan van aanpak waarbij je de bestaande denkkaders loslaat en buiten de gebaande paden treedt om succes te boeken. Je probeert de taak die voor je ligt op een nieuwe, frisse manier te bekijken en te benaderen. Dat vraagt niet enkel om creativiteit. **Je moet jezelf ook dwingen je eigen manier van denken en je aannames of gewoontes los te laten of even tussen haakjes te zetten.** In het management van organisatie wordt deze strategie bijvoorbeeld bewust toegepast. Binnen organisaties sturen de bestaande kaders van het bedrijf of van de markt al snel de besluitvorming. Dat hoeft niet altijd verkeerd te zijn, maar om hardnekkige problemen te boven te komen, moet je soms buiten de bestaande denkkaders kunnen treden.

2. Goliat versus Saul: Bewapeningswedloop

Welnu: *Goliat* is typisch zo'n **hardnekkig probleem**, waar je met de bestaande manier van denken en met de bekende aanpak niet uitkomt. En *Saul* vormt typisch iemand die **niet buiten de bestaande kaders om kan denken** en dus vastloopt.

Het enige wat Saul kan is denken binnen de kaders die hij aangereikt krijgt. Hij kopieert precies wat de Filistijnen hem voordoen.

De Filistijnen stellen zich op in Socho in Juda? Dan roept Saul het leger van Israël op en stelt het op aan de andere kant van de vallei.

De Filistijnen sturen een strijder naar voren, Goliat. En dus gaat koning Saul op zoek naar iemand die hij erop uit kan sturen en belooft hij die persoon gouden bergen.

Goliat draagt een groot, dik en zwaar bronzen harnas. Dus Saul stuur David op pad met een groot, dik en zwaar bronzen harnas.

Saul kopieert precies wat zijn tegenstander doet. Hij denkt binnen de kaders van oorlogsvoering en de gebruiken die daarbij hoorden: twee partijen stellen zich tegenover elkaar op, bewapenen zich, en dagen elkaar uit. De Filistijnen en Saul voeren een ouderwetse bewapeningswedloop.

Tót David de uitrusting die hij van Saul gekregen heeft uitdoet.

Dit gaat niet werken.

Dit is meer van hetzelfde.

En dus raapt *David* al zijn moed bij elkaar en **stapt 'outside the box'**.

Én met succes.

Hij pakt zijn stok, zoekt vijf ronde stenen uit de rivier bedding en loopt op de Filistijn af met zijn slinger in de hand. De afloop is ons allen bekend.

Dit is een plan van aanpak, dat had Saul nooit en never kunnen bedenken. Hoe creatief Saul ook was geweest. Nog geen 100 brainstorm sessies zouden hem op dit idee gebracht hebben. Hiervoor was iemand nodig van buiten, met nieuwe inzichten, met nieuwe kwaliteiten, met een nieuw Godsvertrouwen.

3. In het ambt aantreden

Dit is het verhaal over iemand die vrijwillig zijn diensten aanbiedt, van iemand die het volk van God van dienst wil zijn en daarbij *het lef heeft om outside the box te stappen omdat hij vertrouwt op een God die alle denkkaders overstijgt.*

Volgens mij kunnen we van David heel wat leren over wat het betekent om 'ja' te zeggen op de vacatures van ouderling en diaken, vacatures waarvoor vandaag 9 mensen zich aanbieden omdat zij de gemeente van God van dienst willen zijn.

- a) Als eerste wijst deze geschiedenis ons erop dat *Davids 'ja' gedragen wordt door zijn bekommernis om Gods naam.* Er worden door koning Saul gouden bergen beloofd aan degene die de openstaande vacature wil vervullen. Maar David gaat het niet om die gouden bergen, het gaat hem ook niet om zijn eigen naam, het gaat hem enkel om de naam van de levende God. Dát is de diepste motivatie achter zijn 'ja': zijn liefde voor God.
- b) Nu lijkt het, ten tweede, een onmogelijke taak waar David 'ja' op zegt. Hoe denkt hij deze taak ooit te kunnen volbrengen? Ook met de nieuwe ambtsdragers hebben we gesproken over de taak die voor hen ligt en de zorgen die dat kan oproepen. *Soms kan het ambt op je overkomen als een Goliat: groot en indrukwekkend.* En je vraagt je af: hoe ga ik dat tackelen? Kan ik dat wel? Vandaag bevestigen we ook een nieuwe scriba: nou, dat is een behoorlijke taak. Ik wil nog net niet zeggen dat Goliat erbij in het niet valt, maar toch! Het is niet vreemd, dat je soms ook even loopt te tobben: kan ik dat wel? Hoe ga ik dát doen?

Ik vind het altijd weer – ja hoe zeg ik dat? – onroerend als ik dan lees wat David zegt. ‘Ik heb *altijd* de kudde van mijn vader gehoed,’ antwoordde David. ‘Wanneer eer een leeuw of een beer kwam, ging ik erachteraan en redde het dier uit zijn muil.’ Als David ‘ja’ zegt op de openstaande vacature, dan betekent dat voor hem: doen waar hij goed in is. Hij biedt *zijn* diensten aan: hij biedt aan wat *hij* kan.

Vaak maakt een taak in de gemeente of iets dat op de één of andere manier met het geloof te maken heeft, ons onzeker. Dan hebben we de angst dat we dingen moeten doen die we niet kunnen. Maar in dienst van God hoef je niet plots iets anders te gaan doen dan je altijd al deed. **Je mag dát doen waar jij goed in bent, nú ten dienste van de gemeente van God.**

- c) Dat betekent overigens *niet* dat het allemaal van jou afhangt of dat je er alleen voor staat – juist niet. David zegt ‘ja’ vanuit een diep Godsvertrouwen. Hij vertrouwt erop dat de God die hem altijd heeft bijgestaan als hij leeuwen en beren te lijf ging, hem nu ook zal bijstaan in zijn werk voor Gods volk. David zegt eigenlijk: **Ik doe gewoon mijn best, God zorgt wel voor de rest!**

4. Het harnas van Saul

Zo komt David bij koning Saul. Met dit verhaal en deze motivatie.

En wat is het eerste dat Saul *doet* als deze jonge man zijn diensten aanbiedt?

Wat is het eerste wat Saul doet? Hij trekt David zijn harnas aan.

Hij trekt David zijn harnas aan!

Heeft u door wat hier gebeurt? Ja, misschien vindt u het heel zo gek niet wat Saul doet. Logisch toch, dat Saul de jonge man wil helpen en zijn harnas aantrekt. Maar het is eigenlijk heel triest wat hier gebeurt: Er komt een jonge man vol liefde voor God en vol vertrouwen op God bij Saul. Hij biedt zijn diensten aan en vertelt vol enthousiasme over zijn leven als schaapsherder en hoe hij God tijdens zijn leven

meermaals heeft ervaren. Maar koning Saul hoort geen woord van wat David vertelt. Koning Saul kan alleen maar aan het bronzen harnas van Goliat denken.

Voor de vorm zegt hij nog: 'Ga dan, moge de HEER je bijstaan'. Maar vervolgens wordt David *letterlijk en figuurlijk in een harnas geduwd*. Het is een harnas dat geen ruimte laat voor Davids competenties, niet voor zijn enthousiasme voor het vak dat hij beheerst, en het laat al helemaal geen ruimte voor het Godsvertrouwen van David. Nee, het vertrouwen van deze jonge man wordt per direct de kop in gedrukt. David wordt in een harnas gedrukt, een keurslijf zo je wilt, dat hem totaal niet past. Dat is ook eigenlijk niet zo vreemd: Het is dan ook niet *zijn* eigen harnas. Het is het harnas van koning Saul.

David verzamelt alle moed die die heeft en doet het harnas uit. Hij gaat het doen op zijn manier. Hij gaat dat doen waar hij goed in is. Ja, niet zomaar goed in is: David gaat dát doen, waarin God hem altijd al gezegend heeft.

5. Ruimte voor God

Ik geloof dat hier twee belangrijke lessen te leren vallen: een les voor ons als kerkenraad én een les voor de nieuwe ambtsdragers.

Tegen de bestaande kerkenraad zou ik willen zeggen:

Laten we ervoor oppassen dat als er nieuwe mensen bijkomen, dat we hen dan niet in óns harnas duwen. Laten we hen de ruimte geven, dat te doen waar zij goed in zijn. Zij brengen nieuwe inzichten en competenties met zich mee. Zij kunnen ons helpen onze blik te verruimen. En wat nou juist zo rijk is: zij brengen ook een nieuw en fris Godsvertrouwen met zich mee.

Bij de meeste mensen gaat het geloof op en neer. Soms is het sterker, soms minder sterk. Tijdens de gesprekken met de ambtsdragers werd het vergeleken met een

elastiek. Geloven is elastisch: soms staat het onder spanning, soms ook niet. Het werd vergeleken met een steen. Soms ben je koud als steen, maar soms vormt die steen juist de hoeksteen en je houvast. Dat geldt voor de nieuwe ambtsdragers en dat geldt voor de oude. Juist daarom hebben elkaar in het geloof nodig. Daarom mogen we, *moeten* we het Godsvertrouwen, dat een ieder op zijn of haar eigen manier mag inbrengen in de kerkenraad, koesteren: door ernaar te luisteren, door ervan te leren, door samen te bidden, door besluiten te nemen in afhankelijkheid van God. Gezamenlijk hebben we dan een stevige basis om vanuit te werken.

Laten we dus het Godsvertrouwen dat de nieuwe ambtsdragers inbrengen stimuleren. Laten we daar geen streep dóór zetten, zoals Saul deed, maar er een streep onder zetten.

De nieuwe ambtsdragers zou ik willen zeggen:

Doe vooral dat waar je goed in bent en waarin jij je gezegend weet door God. Wees er vooral niet bang voor, dat alles nog nieuw voor je is. Want één van de dingen die te bieden hebt, is nou juist dat je nieuw bent. Daarmee breng je nieuwe dingen in, die mensen b́innen de bestaande structuren niet meer zo eenvoudig kunnen zien. Outside the box-denken is makkelijker als je van buitenaf komt, dan wanneer je routineus je taak al jaren vervult. Vergeet daarbij niet vast te houden aan de liefde voor God. Blijf vertrouwen op God en breng dat in in je ambtswerk dat voor je ligt. Góds nabijheid zelf is de succesfactor.

6. God is *outside any box*

Outside the box – stappen zoals David deed, heeft in het christenleven niet zozeer te maken met ónze eigen creativiteit. **Onze kracht ligt namelijk niet in één of andere *management* strategie waarin wij outside the box moeten leren denken. Onze kracht ligt in een *God*, die buiten de bestaande kaders om werkt.** Wij moeten leren *vertrouwen*. Vertrouwen op God is de christelijke versie van outside the box denken.

Wie God de HEER inbrengt in een situatie, hoe hardnekkig het probleem ook is, brengt daarmee altijd nieuwheid, licht, innovatie. Onze God is niet zo van het hokjes denken, om het zo maar eens uit te drukken. Hij wordt niet beperkt door onze bestaande kaders, hij bedenkt de kaders. Daarom is God een God die in elke situatie uitkomst kan bieden. Of zoals David het zegt: “De HEER heeft geen zwaard of lans nodig om te overwinnen, want hij is degene die de uitslag van de strijd bepaalt.”

Tot slot

Vandaag mogen jullie in dat vertrouwen ‘ja’ zeggen op de taak die voor jullie ligt. En wij kunnen enkel zeggen, en dat doen we niet zoals Saul voor de vorm, maar van harte en vol Gods vertrouwen:

Ga dan, moge de HEER met jullie zijn.